

ปัญหาความรับผิดทางอาญากรณีพระสงฆ์
เสพเมถุนโดยคู่กรณียินยอม
Problem of Criminal Liability in the Case of Buddhist
Monks Engaging in Sexual Intercourse
with the Consent of the Other Party

ยุทธศักดิ์ รัมมะเอ็จ¹
Yutthasak Rammaet²

Received: 11 ส.ค. 2566

Revised: 26 ส.ค. 2566

Accepted: 28 ส.ค. 2566

บทคัดย่อ

การศึกษางานวิจัย เรื่องปัญหาความรับผิดทางอาญากรณีพระสงฆ์เสพเมถุนโดยคู่กรณียินยอมนี้ ผู้เขียนได้ประมวลเอกสารทางพระพุทธศาสนาจากพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา หนังสือ บทความเอกสารด้านกฎหมาย รวมทั้งแนวคิดและทฤษฎีจากตำราของนักวิชาการ ตลอดจนผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาความไม่เหมาะสมของกฎหมายในการลงโทษพระสงฆ์ที่เสพเมถุน โดยศึกษาเปรียบเทียบกับบทบัญญัติกฎหมายในเรื่องของการเสพเมถุนของพระสงฆ์ในประเทศไทยและต่างประเทศ ซึ่งศึกษาค้นคว้าในประเด็นกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับพระธรรมวินัยในเรื่องการเสพเมถุน จากการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาทางเลือกในการป้องกันปัญหาพระภิกษุเสพเมถุนนั้น มีผู้เสนอทางเลือกที่ให้มี

¹ นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ปริดิบนอมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต,
E-Mail: yutthasak.r@hotmail.com

² Master of Laws Student, Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University.

การใช้บังคับตามกฎหมายที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน กล่าวคือ ไม่ควรกำหนดโทษทางอาญาแก่พระภิกษุที่เสพเมถุน โดยมีเหตุผลว่า การลงโทษในการกระทำความผิดตามพระธรรมวินัยเป็นกิจการของคณะสงฆ์โดยเฉพาะ ซึ่งรัฐไม่ควรเข้าแทรกแซง อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษามีความเห็นที่เห็นว่า รัฐมีหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และยังมีหน้าที่ช่วยป้องกันความเสื่อมศรัทธาในพระพุทธศาสนา หากมีการกำหนดบทลงโทษตามกฎหมายอาญาในกรณีดังกล่าว อาจทำให้เกิดความเกรงกลัวในการที่จะฝ่าฝืนพระธรรมวินัย กรณีนี้ จึงเห็นควรกำหนดให้มีการดำเนินคดีทางอาญาแก่พระภิกษุที่ละเมิดพระธรรมวินัยในกรณีต้องอาบัติปาราชิกสิกขาบท 1 ว่าด้วยการเสพเมถุน นอกจากนี้พระสงฆ์ถือเป็นหนึ่งในพุทธบริษัทที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในยุคปัจจุบันในการที่จะดำรงไว้ซึ่งการสืบต่อพระพุทธศาสนา การศึกษาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาจะเน้นหลักการเรียนรู้สามประการ คือ 1) ปฏิบัติ 2) ปริยัติ และ 3) ปฏิเวธ ซึ่งเป็นหลักการปฏิบัติที่พระสงฆ์พึงต้องปฏิบัติ เพื่อให้ชีวิตประสบความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระสงฆ์พึงต้องปฏิบัติตามกรอบแห่งพระธรรมวินัย ซึ่งในพระพุทธศาสนามีพระวินัยธรปรากฏชัดเจนทั้งพระภิกษุและพระภิกษุณีที่ได้รับการยกย่องจากพระพุทธองค์ในตำแหน่งเอตทัคคะทางพระวินัย คือ พระอุบาลีเถระ และพระปภากาจารย์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการฐานะคณะพระสงฆ์ผู้รักษาพระวินัย จึงถือเป็นเอกลักษณ์สำคัญของคณะสงฆ์เถรวาท เพราะเหตุแห่งการยึดถือและปฏิบัติตามพระวินัยอย่างเคร่งครัดสืบจนถึงปัจจุบันนี้

คำสำคัญ: การเสพเมถุน, พระสงฆ์เสพเมถุน, ความผิดทางอาญา

Abstract

This research shall study the problem of criminal liability in the case of Buddhist monks engaging in sexual intercourse with the other party's consent. The author has compiled Buddhist documents from Tripitaka, commentaries, Dika, books, articles, and legal documents, concepts, and theories from academic textbooks, and related research results. The purpose of this study was to investigate the problem of the

appropriateness of laws regarding the punishment of monks engaging in sexual intercourse with the consent of the other party and to compare the legislation on sexual intercourse with the consent of the other party among monks in Thailand and other countries. Additionally, the research aims to examine Thai laws related to monastic discipline concerning sexual intercourse. The study found that alternative measures to prevent the problem of sexual intercourse among monks had been proposed, which is not prosecuting monks who have sexual intercourse. The reason is that punishment for offenses according to the monastic discipline should be the responsibility of the Sangha, and the State should not interfere. However, the author was of the view that The State is responsible for maintaining public order and good morals, and also has a duty to prevent the decline of faith in Buddhism. If penalties are imposed under criminal law in such cases, it may cause fear of violating the monastic discipline. In addition, the monks are considered one of the four Buddhist companies that play an important role and duty in the modern era in maintaining the continuation of Buddhism. The study of Buddhist doctrines focuses on three learning principles: 1) practice 2) studying the Scripture and 3) attaining enlightenment, which are the principles of practice that the monks must follow for life to be happy and prosperous. Especially, the monks have to follow the framework of the monastic discipline. In Buddhism, there is clearly the Vinayadhara, both monks and nuns who have been honored by the Buddha in the position of the Elder in the Vinaya, namely Phra Upali Thera and Phra Patavajira Thera which plays an important role as a group of monks who uphold the discipline. Therefore, it is considered an important identity of the Theravada Sangha. Because of the strict adherence and observance of the discipline until the present day.

Keywords: Sexual Intercourse, Monks Engaging in Sexual Intercourse, Criminal Offense

บทนำ

พระพุทธศาสนา หมายถึง ศาสนาแห่งความรู้แจ้ง เป็นศาสนาที่มีพระรัตนตรัยเป็นสรณะอันสูงสุด พระพุทธศาสนาแบ่งออกเป็นนิกายใหญ่ได้ 2 นิกายคือ นิกายเถรวาท และนิกายมหายาน ปัจจุบันศาสนาพุทธได้เผยแผ่ไปทั่วโลก มีผู้นับถือประมาณ 700 ล้านคน ส่วนใหญ่อยู่ในทวีปเอเชียทั้งในเอเชียกลาง เอเชียตะวันออก เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งประเทศไทย

ประเทศไทยมีผู้นับถือพุทธศาสนานิกายเถรวาทประมาณร้อยละ 93.5 ของประชากรทั้งหมด นิกายเถรวาทได้รับการนับถือคู่กับนิกายอาณาจักรวาท สำหรับประเทศไทยคณะสงฆ์ได้แบ่งลักษณะการบริหารออกเป็น 2 ฝ่าย คือ 1) มหานิกาย และ 2) ธรรมยุติกนิกาย ในปัจจุบันพบว่าประชากรของประเทศไทยร้อยละ 93.5 เป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 5.4) และศาสนาคริสต์ (ร้อยละ 1.1) ที่เหลือเป็นผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ รวมทั้งผู้ที่ไม่มีศาสนา (น้อยกว่าร้อยละ 0.1) (สำนักสถิติแห่งชาติ, 2563)

พระพุทธศาสนา แปลว่า คำสั่งสอนของผู้รู้ ผู้ตื่นหรือผู้เบิกบาน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาสูงสุด โดยหลักสำคัญของพระพุทธศาสนามี 3 ประการ คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ รวมเรียกว่าพระรัตนตรัย ซึ่งเป็นองค์ประกอบของพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนามีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาผู้ก่อตั้ง โดยพระองค์เป็นผู้ทรงปัญญาคุณ มหากุศลคุณ และวิสุทธิคุณ เป็นผู้นำคำสั่งสอนที่มีเหตุผลมาประกาศสู่ชาวโลก พุทธศาสนิกชนจึงนำหลักธรรมคำสอนดังกล่าวไปประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

พระไตรปิฎกเป็นคัมภีร์ที่บันทึกคำสอนของพระพุทธเจ้า เนื้อหาแบ่งเป็น 3 หมวดใหญ่ คือ 1) พระวินัยปิฎกว่าด้วยพระวินัยสิกขาบทต่าง ๆ ของภิกษุและภิกษุณี 2) พระสุตตันตปิฎกว่าด้วยพระสูตรซึ่งเป็นพระธรรมเทศนาของพระพุทธเจ้าและ

พระอรหันต์สาวกที่แสดงแก่บุคคลต่างชั้นวรรณะและการศึกษาต่างกรรมต่างวาระกัน มีทั้งที่เป็นร้อยแก้ว และร้อยกรอง และ 3) พระอภิธรรมปิฎกว่าด้วยพระอภิธรรมหรือ ปริมัตถธรรม ซึ่งเป็นธรรมะชั้นสูง โดยอธิบายด้วยหลักวิชา ไม่อ้างอิงเหตุการณ์และ บุคคล

ปาราชิก คือ ประเภทของโทษที่เกิดจากการล่วงละเมิดสิกขาบทประเภท ครุกาบัติ หมายถึง อาบัติหนักที่สุดที่เรียกว่า อาบัติปาราชิก พระภิกษุต้องอาบัติ ปาราชิกข้อใดข้อหนึ่ง แม้จะไม่กล่าวลาสิกขาบทก็ถือว่าขาดจากความเป็นพระภิกษุทันที เมื่อความผิดสำเร็จ ทั้งนี้ ปาราชิก มี 4 ข้อ อยู่ใน คีล 227 ได้แก่ เสพเมถุนลักขโมย ขำมนุษย์ อดอุตริมนุสสรณที่ไม่มีในตน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2557)

กฎหมายของประเทศไทยนั้นมีบทลงโทษเกี่ยวกับการกระทำที่สอดคล้องกับ เรื่องปาราชิกในพระพุทธศาสนา ข้อ 2. และข้อ 3. กล่าวคือ 2. ถู้อาหารที่เจ้าของ ไม่ได้ให้มาเป็นของตน ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา ในความผิดฐานลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง ยักยอกทรัพย์ และ 3. พรากรายมนุษย์จากชีวิต (ฆ่าคน) สอดคล้อง กับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ความผิด ฐานทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย ความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุ ให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีกฎหมายบ้านเมืองที่กำหนดโทษทางอาญา แก่พระสงฆ์ที่เป็นปาราชิก ข้อ 1. การเสพเมถุน และ ข้อ 4. การกล่าว อดอุตริมนุสสรณ

การเสพเมถุน คือ การร่วมสังวาสหรือร่วมประเวณีซึ่งเป็นพฤติกรรมธรรมดา ตามธรรมชาติของมนุษย์ แต่ถ้าพระสงฆ์เสพเมถุน ไม่ว่าจะเป็นการเสพเมถุนกับ หญิงชาย หรือสัตว์ก็มีความผิดฐานปาราชิก ทำให้ขาดจากความเป็นพระทันที เพราะ โดยหลักการแล้ว การสละความสุขสบายอย่างปุถุชนธรรมดาเพื่อเข้าสู่สมณเพศนั้น ก็เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงออกจากกาม ละเว้นไว้ซึ่งความสัมพันธ์ทางเพศ และการมีศีลที่ บริสุทธิ์อื่นต้องประพฤติพรหมจรรย์เพื่อให้เกิดความบริสุทธิ์ทั้งแก่ร่างกายและจิตใจ การเสพเมถุน จึงเป็นการปฏิบัติตนอย่างเดียวกับฆราวาสผู้ของเรือน ซึ่งถือว่าไม่ เหมาะสมและถือเป็นการประพฤติชั่วร้ายแรงต่อพระพุทธศาสนา ไม่สมควรที่จะดำรง สมณเพศอยู่ต่อไป การที่พระสงฆ์เสพเมถุนนี้ ถือว่าเป็นศัตรูต่อพรหมจรรย์จึงต้องปรับ

เป็นอาบัติปาราชิก ไม่มีสิทธิอันชอบธรรมที่จะอยู่อย่างพระภิกษุอีกต่อไป จึงทำให้ขาดจากความเป็นพระสงฆ์ทันที

ความหมายของกฎหมายประการหนึ่ง หมายถึง กฎเกณฑ์ข้อบังคับที่ใช้ควบคุมความประพฤติของมนุษย์ในสังคมกฎหมาย ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นคำสั่งข้อห้ามที่มาจากผู้มีอำนาจสูงสุดในสังคมใช้บังคับทั่วไป ผู้ใดฝ่าฝืนอาจได้รับโทษหรือสภาพบังคับอย่างใดอย่างหนึ่ง ระบบกฎหมายอาจแบ่งออกเป็น 4 ระบบ คือ 1) ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร 2) ระบบกฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร 3) ระบบกฎหมายสังคมนิยม และ 4) ระบบกฎหมายศาสนา โดยกฎหมายแต่ละระบบมีที่มาและนิติวิธีทางกฎหมายอันแตกต่างกัน

วิทยานิพนธ์นี้จะเน้นการศึกษาเกี่ยวกับช่องว่างของพระธรรมวินัย โดยเปรียบเทียบกับประเด็นปัญหาทางกฎหมายของประเทศไทย ในเรื่องของการประพฤติดินคัมและการเสพเมถุน เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงให้มีกฎหมายเพื่อให้พระสงฆ์ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยและอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เนื่องจากไม่อาจปฏิเสธได้ว่า ปัจจุบันมีปัญหาด้านพฤติกรรมของพระสงฆ์ที่ปรากฏในสื่อมากมาย ทั้งในเรื่องของการประพฤติดินคัมตามพระธรรมวินัย การละเมิดกฎหมายบ้านเมือง และการปฏิบัตินอกเหนือกิจของสงฆ์ ทั้งนี้ การเสพเมถุนแม้จะถือเป็นความผิดอันร้ายแรงต่อพระพุทธศาสนา แต่ก็มิได้เป็นความผิดตามกฎหมายบ้านเมืองแต่ประการใด โดยกฎหมายไม่ได้กำหนดตระวางโทษในฐานะความผิดจากการกระทำของพระสงฆ์หรือแม้กระทั่งหญิงหรือชายที่ทำการเสพเมถุนกับพระสงฆ์ ซึ่งในประเด็นนี้มีเพียงมาตรการของสงฆ์เท่านั้นที่กำหนดการลงโทษพระสงฆ์ดังกล่าว โดยการจัดให้พระสงฆ์ทำการลาสิกขาหรือสละสมณเพศไปเสีย อีกทั้งไม่มีมาตรการใดในการกำหนดโทษแก่ผู้ที่ทำการเสพเมถุนกับพระสงฆ์ และป้องกันการกระทำความผิดดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลได้ตระหนักและประพฤติตามแบบอย่างและภาพลักษณ์ที่ดีแก่พระพุทธศาสนาและสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณี รวมทั้งวิถีชีวิตที่ดีของคนไทยในอดีต โดยงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและมีผลต่อการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายที่ต้องการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความถดถอยของศาสนาพุทธในประเทศไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาและวิจัยปัญหาการขาดบทบัญญัติทางกฎหมายในการลงโทษพระสงฆ์ที่เสพเมถุนโดยคฤหัสถ์สมยอม
2. พิจารณาเปรียบเทียบและค้นหบทบัญญัติแห่งกฎหมายในเรื่องของการเสพเมถุนโดยคฤหัสถ์สมยอมของพระสงฆ์ระหว่างกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ
3. พิจารณาระยะต้นปัญหาทางกฎหมายในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับพระธรรมวินัยในเรื่องการเสพเมถุนของพระสงฆ์

สมมุติฐานการวิจัย

การปฏิบัติตนที่ดีตามหลักพระธรรมวินัยของพระสงฆ์นั้นส่งผลต่อภาพลักษณ์อันดีของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ดังนั้น การมีกฎหมายที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของพระสงฆ์ในเรื่องการเสพเมถุนอาจส่งผลต่อความประพฤติตนที่ดีของพระสงฆ์ในการป้องกันปัญหาพระภิกษุเสพเมถุน ซึ่งประเด็นนี้ มีผู้เสนอทางเลือกไว้โดยไม่ได้กำหนดให้มีการใช้บังคับตามกฎหมาย กล่าวคือ ไม่กำหนดระวางโทษความผิดทางอาญาแก่พระภิกษุที่เสพเมถุน โดยมีเหตุผลว่า การลงโทษในการกระทำความผิดตามพระธรรมวินัยเป็นกิจการของคณะสงฆ์โดยเฉพาะ ซึ่งรัฐไม่ควรเข้าแทรกแซง แต่ผู้ศึกษามีความเห็นว่ เนื่องจากรัฐมีหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และยังผลในการช่วยป้องกันความเสื่อมศรัทธาในพระพุทธศาสนา หากมีการกำหนดระวางโทษตามกฎหมายอาญา อาจทำให้เกิดความเกรงกลัวในการล่วงละเมิดพระธรรมวินัย จึงเห็นควรกำหนดให้มีกระบวนการดำเนินคดีทางอาญาแก่พระภิกษุที่ละเมิดพระธรรมวินัย ในกรณีต้องอาบัติปาราชิกสิกขาบท 1 ว่าด้วยการเสพเมถุน

ขอบเขตการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งเน้นการศึกษาปัญหาของกฎหมายไทยที่ไม่ได้กำหนดระวางโทษของการเสพเมถุน โดยผู้กระณียินยอมของพระสงฆ์ในประเทศไทย โดยศึกษาตามร่างพระราชบัญญัติอิทธิกรณประณมปราชิก พระพุทธศักราช 2463 พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และประมวลกฎหมายอาญา

สำหรับงานวิจัยนี้จะมุ่งเน้นเปรียบเทียบบทบัญญัติกฎหมายในเรื่องของการเสพเมถุน โดยผู้กระณียินยอมของพระสงฆ์ในประเทศไทยและต่างประเทศ รวมถึงการศึกษาปัญหาของกฎหมายในเรื่องของการเสพเมถุน โดยผู้กระณียินยอมของพระสงฆ์ในประเทศไทย

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาแบบวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งจะศึกษาและวิเคราะห์ทั้งข้อมูลภายในประเทศและข้อมูลจากต่างประเทศ โดยรวบรวมค้นคว้าข้อมูลจากตำรา หนังสือ วารสาร บทความทางวิชาการ และข้อมูลที่ได้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) และเว็บไซต์ (Website) ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกรณีพระสงฆ์เสพเมถุนโดยผู้กระณียินยอมของไทย โดยเปรียบเทียบกับกรณีในต่างประเทศ รวมทั้งวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนบทกฎหมายแห่งกฎหมายทั้งของไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ที่ได้รับ

การศึกษานี้จะก่อให้เกิดแนวทางการปฏิบัติแก่หน่วยงานของศาสนาพุทธและหน่วยงานของรัฐในประเด็นที่เกี่ยวกับกฎหมายในประเทศไทย ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนา ปรับปรุง และเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เพื่อแก้ไขปัญหาภาพลักษณ์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในประเทศไทย และเพื่อให้ครอบคลุมเกี่ยวกับกรณีการกระทำ

ความผิดของพระภิกษุในเรื่องการเสพเมถุน เพื่อก่อให้เกิดภาพลักษณ์อันดีแก่ศาสนาพุทธในประเทศไทย

สถานการณ์ปัจจุบันและสภาพปัญหาอันเกี่ยวกับความไม่เหมาะสมของการลงโทษพระสงฆ์ที่เสพเมถุนโดยคุุณกรณินยอม

ปัญหาการปราศจากกฎหมายที่จะนำมาใช้บังคับเพื่อลงโทษพระสงฆ์ที่เสพเมถุนโดยคุุณกรณินยอมซึ่งมีความผิดในกรณีปาราชิกสิบขาบทที่ 1 ภิกษุเสพเมถุน หากพิจารณาตามพระธรรมวินัยแล้วจะพบว่า ความผิดในพระธรรมวินัยในปาราชิกขาบทที่ 1 นั้น การเสพเมถุนคือ การร่วมสังวาสหรือร่วมประเวณีซึ่งเป็นพฤติกรรมธรรมดาตามธรรมชาติของมนุษย์ แต่ถ้าพระสงฆ์มีการเสพเมถุน ไม่ว่าจะเป็นการเสพเมถุนกับหญิง ชาย หรือสัตว์ ย่อมมีความผิดฐานปาราชิก อันทำให้ขาดจากความเป็นพระทันที

การเสพเมถุนตามพระธรรมวินัยยังมีอีกความหมายหนึ่งคือ การร่วมเพศทั้งทางอวัยวะเพศ ช่องทวารเบา ช่องทวารหนัก หรือแม้กระทั่งช่องปาก ก็ถือเป็นปาราชิก ซึ่งในประมวลกฎหมายอาญามีลักษณะความผิดที่บัญญัติไว้แต่เพียงกรณีการกระทำชำเราซึ่งเป็นความผิดฐานปาราชิก โดยมาตรา 276 วรรคหนึ่ง และวรรคสองวางหลักว่า “มาตรา 276 ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยขู่ด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้อื่นนั้นเข้าใจผิดว่า ตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรส และคู่สมรสนั้นยังประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติแทนการลงโทษก็ได้ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกและคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาต่อไป และประสงค์จะหย่า ให้คู่สมรสฝ่ายนั้นแจ้งให้ศาลทราบ และให้ศาลแจ้งพนักงานอัยการให้ดำเนินการฟ้องหย่าให้”

และมาตรา 1 (18) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 “กระทำชำเรา” หมายความว่า กระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น”

จึงเห็นได้ว่า ความผิดที่กฎหมายบัญญัติไว้มีลักษณะคล้ายคลึงกับการเสพเมถุนในพระธรรมวินัย กล่าวคือ ไม่ว่าจะเป็นการร่วมเพศหรือใช้อวัยวะเพศทางช่องใดก็ตาม ย่อมถือเป็นความผิด และไม่ว่าจะเป็นการร่วมเพศกับหญิงหรือชายก็ถือเป็นความผิด แต่ประเด็นที่แตกต่างคือในเรื่องความยินยอม โดยตามกฎหมายอาญานั้นจะเป็นความผิดต่อเมื่อหญิงหรือชายนั้นไม่ยินยอม กล่าวคือ เป็นการข่มขืนกระทำชำเรา แต่ในพระธรรมวินัยนั้น แม้หญิงหรือชายจะยินยอมให้มีการร่วมเพศก็ถือเป็นความผิดแล้ว และที่แตกต่างอีกกรณีหนึ่งคือในพระธรรมวินัยนั้นแม้จะเป็นการร่วมเพศกับสัตว์ก็มีความผิด แต่ตามประมวลกฎหมายอาญาอาจจะเป็นความผิดก็ได้ เช่น เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาตามมาตรา 381³ ซึ่งเป็นกรณีที่มีการกระทำการทารุณต่อสัตว์ หรือฆ่าสัตว์โดยให้ได้รับทุกขเวทนาอันไม่จำเป็น นอกจากนี้ ยังผิดตามพระราชบัญญัติ ป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ในมาตรา 3 “การทารุณกรรม” หมายความว่า การกระทำหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ที่ทำให้สัตว์ได้รับความทุกข์ทรมานไม่ว่าทางร่างกายหรือจิตใจ ได้รับความเจ็บปวดความเจ็บป่วย ทุพพลภาพ หรืออาจมีผลทำให้สัตว์นั้นตาย และให้หมายความรวมถึงการใช้สัตว์พิการ สัตว์เจ็บป่วย สัตว์ชราหรือสัตว์กำลังตั้งท้องเพื่อแสวงหาประโยชน์ ใช้สัตว์

³ มาตรา 381 ผู้ใดกระทำการทารุณต่อสัตว์ หรือฆ่าสัตว์โดยให้ได้รับทุกขเวทนาอันไม่จำเป็น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประกอบภารกิจ ใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควรหรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควร เพราะเหตุที่สัตว์นั้นเจ็บป่วย ขรา หรืออ่อนอายุ

มาตรา 20 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร

มาตรา 31 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 20 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ปัญหาเรื่องบทลงโทษทางอาญาแก่พระภิกษุละเมิดพระธรรมวินัย เนื่องจากพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ยังไม่มีการกำหนดบทลงโทษทางอาญาแก่พระสงฆ์ที่เสพเมถุน การลงโทษพระสงฆ์มีเพียงนิคหกรรม อันหมายความว่า การข่มเป็นวิธีการลงโทษภิกษุตามพระธรรมวินัยเพื่อให้เข็ดหลาบ โดยนิคหกรรมนั้นจะใช้สำหรับลงโทษภิกษุผู้ทำให้เกิดความเสียหาย เช่น ก่อการทะเลาะวิวาทบาดหมาง ทำความอื้อฉาว มีศีลวิบัติ ตีเตียนพระรัตนตรัย เล่นคะนอง

การปราศจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายในการลงโทษแก่พระภิกษุในกรณีเสพเมถุน กลายเป็นช่องว่างของกฎหมายให้ผู้ปลอมบวชหรือภิกษุทุศีล กระทำการละเมิดพระธรรมวินัยโดยเสพเมถุนอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ต้องมีความรับผิดชอบต่อการผิดกรรมในการกระทำของตน กรณีดังกล่าวถือเป็นการทำลายศรัทธาของประชาชน ชื่อเสียงของวงการสงฆ์ และทำให้ศาสนาพุทธเสื่อมศรัทธา

นอกจากนี้ ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติทางอาญากรณีพระภิกษุสงฆ์กระทำความผิดอาบัติปาราชิกข้อเสพเมถุนนั้น อาจเกิดจากเหตุที่พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ไม่ได้บัญญัติความผิดฐานนี้ไว้ ทำให้เกิดปัญหาพระภิกษุสงฆ์กระทำความผิดพระธรรมวินัยข้อนี้ และเป็นปัญหาใหญ่ในสังคมไทย โดยเฉพาะกรณีของพระภิกษุสงฆ์เสพเมถุนโดยความยินยอมของหญิง ซึ่งไม่ถือเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา เนื่องจากไม่มีกฎหมายบัญญัติให้กรณีดังกล่าวเป็นความผิด

แต่ถ้าการเสพเมถุนของพระสงฆ์เข้ากรณีการเสพเมถุน โดยอีกฝ่ายยินยอม (เกณฑ์อายุตามที่กำหนด) และ/หรือมิได้ยินยอมด้วย กรณีดังกล่าวจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญารฐานข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นตามนัยมาตรา 276 หรือมาตรา 277 แล้วแต่กรณี ซึ่งถ้าหากเข้ากรณีการข่มขืนกระทำชำเราแล้ว การกระทำความผิดของพระสงฆ์ก็จะเป็นความผิด ทั้งในทางพระธรรมวินัยและตามกฎหมายอาญาด้วย

แต่การปราศจากกฎหมายที่ลงโทษในความผิดกรณีการเสพเมถุนโดยความยินยอมนั้น พระภิกษุสงฆ์ที่เสพเมถุนหรือมีความสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลอื่น ย่อมถือว่าได้กระทำในเรื่องที่ขัดต่อศีลธรรมและเป็นการทำลายศาสนาอย่างร้ายแรง แต่กลับปรากฏว่า พระสงฆ์รูปนั้นจะได้รับโทษเพียงอาบัติปาราชิกโดยไม่มีความผิดอาญาแต่อย่างใด

ปัญหากระบวนพิจารณาไต่สวนความผิดกรณีพระภิกษุกระทำผิดพระธรรมวินัยข้อเสพเมถุนยังขาดบทบัญญัติวิธีพิจารณาความนิคหกรรมชั้นสอบสวน โดยเหตุที่พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ได้วางหลักนิคหกรรมและการสละสมณเพศของพระภิกษุผู้ต้องรับนิคหกรรมว่า ให้สึกหรือให้สละสมณเพศ (หมวด 4 นิคหกรรม และการสละสมณเพศ มาตรา 24 ถึง มาตรา 30) ซึ่งสาระสำคัญของกฎหมายส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่พระภิกษุสงฆ์ถูกลงโทษตามหลักนิคหกรรมเท่านั้น

ประวัติความเป็นมาของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการกระทำความผิดของพระสงฆ์

กฎหมายเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาของประเทศไทยนั้นได้รับอิทธิพลมาจากอินเดีย ซึ่งอิทธิพลของกฎหมายอินเดียที่มีต่อกฎหมายไทย ได้แก่ คัมภีร์พระธรรมศาสตร์ โดยไทยได้รับอิทธิพลผ่านมาทางมอญซึ่งนับถือพระพุทธศาสนา เช่นเดียวกับไทย ศาสตราจารย์ โรแบร์ แลงการ์ด (Robert Lingat) เชื่อว่าคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ได้เข้าสู่ดินแดนของไทยตั้งแต่ครั้งสมัยสุโขทัย โดยพบข้อความในเรื่องพระคัมภีร์ธรรมศาสตร์จากข้อความในศิลาจารึกหลักที่ 38 หรือกฎหมายลักษณะโจรสสมัยสุโขทัย

การที่รัชกาลที่ 1 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้มีการชำระกฎหมายใน พ.ศ. 2348 นั้น ไม่ได้หมายความว่าประเทศสยามมิได้มีประมวลกฎหมายที่สมบูรณ์มาก่อนหน้านั้น วัฒนธรรมด้านกฎหมายของไทยได้มีพัฒนาการมาก่อนหน้านั้น โดยนักจดหมายเหตุของชาวตะวันตก เช่น ซีมง เดอ ลา ลูแบร์ (Simon de La Loubère) ซึ่งเข้ามาในรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ได้เคยอธิบายไว้ว่า ประมวลกฎหมายไทยประกอบด้วยพระธรรมนุญ พระตำรา และพระราชกำหนด เมื่อครั้งที่มี

การชำระกฎหมาย พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช มีพระราชดำรัสว่า กฎหมายที่หลงเหลือมาจากหลังเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 แก่พม่า ใน พ.ศ. 2310 มีเพียง 1 ใน 10 จึงอาจถือได้ว่า ประเทศสยามมีบทบัญญัติกฎหมายที่ค่อนข้างสมบูรณ์มาก่อน เพราะประมวลกฎหมายที่ชำระใหม่ครั้งรัชกาลที่ 1 ยังมีจำนวนมากอย่างที่เห็นกันอยู่ และไม่ได้จำกัดแต่เพียงแต่เฉพาะในด้านกฎหมายเท่านั้น นอกจากนี้ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช พระมหากษัตริย์ในฐานะองค์อัครศาสนูปถัมภก ได้ทรงมีบทบาทอย่างสำคัญในการปรับปรุงระบบ ความเชื่อ และประเพณีให้เป็นระเบียบแบบแผนในกรอบที่มีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาหลักของบ้านเมือง โดยหาได้ปรับปรุงแก้ไขเฉพาะตามหัวเมืองหรือตามชนบททางไกลไม่ แต่ยังทรงปรับปรุง แก้ไข และจัดการกับบรรดาชนบทประเพณีและพิธีกรรมทั้งปวง รวมทั้งกฎและข้อระเบียบต่าง ๆ ตามพระราชกำหนดใหม่ ซึ่งบังคับให้ข้าราชการและราษฎรทุกคนต้องปฏิบัติตาม ถ้ามิได้กระทำตามนี้ก็จะต้องรับโทษตามอาญาบ้านเมือง

ข้อกำหนดหรือกฎหมายที่จะใช้ปกครองพระสงฆ์ในประเทศไทยนั้นมีประวัติความเป็นมาและพัฒนาการมาอย่างยาวนานแล้ว แต่ที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือ ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นที่มีการกำหนดกฎระเบียบของพระสงฆ์ไว้ในพระราชกำหนดเก่า และในพระราชกำหนดใหม่ที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายตราสามดวง โดยได้กล่าวถึงการกระทำผิดของพระสงฆ์ไว้ จนถึงขนาดที่ฝ่ายบ้านเมืองต้องเข้าไปดูแลออกกฎหมายเพื่อใช้บังคับ ซึ่งมีทั้งในกรณีที่พระสงฆ์ประพฤติผิดทั้งในเรื่องที่ร้ายแรงและไม่ร้ายแรง แต่เรื่องที่ร้ายแรงนั้น โดยส่วนใหญ่จะมีการบัญญัติกฎหมายเพื่อลงโทษไว้ด้วย เช่น การประพฤติดิตปาราชิก อีกทั้งยังมีเรื่องการปกครองตนเองในคณะสงฆ์เมื่อเกิดกรณีพิพาทอีกด้วยโดยความผิดตามกฎหมายเก่าที่บัญญัติไว้นั้น โดยส่วนใหญ่แล้วจะบัญญัติความผิดที่เกี่ยวข้องกับการประพฤติปฏิบัติตัวของพระสงฆ์โดยตรง ซึ่งการบัญญัติกฎหมายจะอิงจากหลักเกณฑ์ตามพระธรรมวินัยเป็นส่วนใหญ่ โดยการบัญญัตินั้นจะเน้นไปในส่วนที่มีผลกระทบกับความน่าเชื่อถือของพระสงฆ์ที่มีต่อสังคมเป็นส่วนใหญ่ อันมีลักษณะที่ว่าความผิดใดตามพระธรรมวินัยเป็นความผิดที่ร้ายแรง เพราะถือว่ามีผลกระทบกระเทือนต่อความศรัทธาที่ประชาชนมีความเลื่อมใสต่อพระพุทธศาสนาและตัวพระสงฆ์ ฝ่ายบ้านเมืองจะนิ่งเฉยไม่ได้ และจะต้องเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

การบัญญัติความผิดอาญาของพระสงฆ์บางเรื่องนั้น จึงเปรียบเสมือนการนำสิ่งที่พระสงฆ์ควรประพฤติปฏิบัติมาบัญญัติไว้เป็นกฎหมาย ด้วยเหตุที่ว่าพระสงฆ์มีสถานะพิเศษอันแตกต่างจากประชาชนทั่วไป การบัญญัติข้อบังคับไว้เป็นกฎหมายนั้น จะเป็นการปกป้องสถาบันสงฆ์และพระพุทธศาสนาให้อำรงอยู่คู่สังคมไทยได้อย่างมั่นคง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาบัติปาราชิกสิกขาบทที่ 1 การเสกเมณฑนของพระภิกษุของต่างประเทศ

บทบัญญัติทางกฎหมายอาญาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาตรา 266⁴ กรณีภิกษุเสกเมณฑนจะเห็นได้ว่า กฎหมายอาญาลาวกำหนดโทษของภิกษุและสามเณรเสกเมณฑน ทั้งผู้เสกเมณฑนกับภิกษุและสามเณรไว้ในระดับสูง กล่าวคือ มีโทษถึงตัดอวัยวะ (จำคุก) และมีโทษปรับใหม่ โดยมีโทษทั้งจำคุกและปรับตามความหมายของกฎหมายอาญาไทย ในประเด็นนี้ ทำให้วิเคราะห์ได้ว่านอกจากในทางพระวินัยที่พระภิกษุและสามเณรลาวจะต้องปาราชิกหากเสกเมณฑนกับบุคคลอื่นแล้ว ภิกษุและสามเณร รวมทั้งผู้เสกเมณฑนยังต้องรับโทษทางอาญาของกฎหมายบ้านเมือง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สังคมลาวให้ความสำคัญและมีความประสงค์ให้พระภิกษุและสามเณร ตลอดจนฆราวาสมีพฤติกรรมอันเหมาะสม ไม่ประพฤติเสื่อมเสียในทางเพศ ซึ่งเท่ากับว่าสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในขณะนี้มีมีการปกป้องพระพุทธศาสนาและจารีตประเพณีอันดีงามของสังคมลาวในเรื่องความประพฤติทางเพศของพุทธศาสนิกชนทั้งในส่วนของพระวินัยและส่วนของบ้านเมือง ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า การบัญญัติกฎหมายนับว่าเป็นมาตรการสำคัญนอกเหนือจากมาตรการทางสังคมที่จะช่วยปกป้องพระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์ และขจัดกลุ่มแอบแฝงที่บ่อนทำลายทางศาสนาลงได้

⁴Penal Code of Lao People's Democratic Republic Article 266 Sexual Act Committed by Monk, Novice, Nun or Hermit Any monk, novice, nun and hermit who commits a sexual act with a female or male person, or between themselves shall be punished from six months to three years of imprisonment and shall be fined from 3,000,000 Kip to 10,000,000 Kip Any female or male person who willingly commits a sexual act with a monk, novice, nun or hermit shall be punished on the same charges

การกำหนดความรับผิดชอบทางอาญากรณีพิษและสามเณรอาบัติปาราชิกจากการเสพเมถุนนั้น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้กำหนดความผิดไว้ในกลุ่มความผิดต่อสายสามัญ ครบครัน และยึดครองประเพณี ซึ่งมุ่งต่อการคุ้มครองสถาบันครอบครัวและจารีตประเพณีของสังคม ซึ่งตามโครงสร้างกฎหมายอาญาไทยไม่มีการจำแนกหมวดนี้ไว้โดยเฉพาะ แต่บทบัญญัติที่มุ่งคุ้มครองสถาบันครอบครัวและจารีตประเพณีได้บัญญัติไว้ในส่วนต่าง ๆ ของกฎหมายอาญา และบางฐานความผิดในกฎหมายอาญาลาวก็ไม่มีบัญญัติเป็นความผิดในกฎหมายอาญาของประเทศไทย เช่น ความผิดฐานการทำนาค หรือความผิดของบุคคลที่มีสามีหรือภริยาแล้วไปเสพสมหรือมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้อื่น (กรณีของประเทศไทยบัญญัติรับรองไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ครอบครัว ซึ่งเป็นเรื่องความรับผิดชอบทางแพ่ง ไม่ใช่ความรับผิดชอบทางอาญา) ความผิดฐานร่วมประเวณีกับญาติใกล้ชิด และความผิดฐานการชำเราของภิกษุและสามเณร

แนวทางการแก้ไขปัญหากรณีพระสงฆ์เสพเมถุนโดยยินยอมในประเทศไทย

ในคัมภีร์พระพุทธศาสนามีการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการละเมิดพระวินัยของภิกษุเฉพาะกรณีอาบัติปาราชิก ข้อ 1 การเสพเมถุน ได้แก่ การแก้ปัญหาเสพเมถุนด้วยการวินิจฉัยตัดสินภิกษุผู้กระทำผิด โดยอาศัยพระวินัยผู้ชำนาญพระวินัย จากนั้นจะมีการลงโทษด้วยการให้ลาสิกขาจากความเป็นภิกษุ พร้อมกันนั้นจะมีการชี้แจงโทษและความเสียหายที่เกิดจากการละเมิดพระวินัย ในด้านความประพฤติปฏิบัติที่อาจป้องกันได้ด้วยการปลูกฝังให้ภิกษุมีสมณสัญญา โดยอบรมสั่งสอนตามหลักนวกภิกษุธรรม ปลูกฝังให้เกิดกามสังวร และเจริญสุกัลยาณเมตตาเมตตาการุณยธรรม

แนวทางการแก้ไขปัญหาการละเมิดพระวินัยกรณีอาบัติปาราชิก ข้อที่ 1 การเสพเมถุน ในสังคมไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตราที่ 77 วรรคสาม ซึ่งวางหลักว่า รัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง ซึ่งเป็นนโยบายทางอาญาของรัฐในการตรากฎหมายที่มีโทษทางอาญา ดังนั้น ในการบัญญัติกฎหมายที่มีโทษทางอาญานั้น ฝ่ายนิติบัญญัติจะต้องพิจารณาก่อนว่า การกระทำนั้นเป็นการกระทำ ซึ่งพิจารณาจากสำนึกด้านศีลธรรมของคนในสังคมแล้ว

เป็นการกระทำที่สมควรได้รับการตำหนิ และถือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือไม่ การกระทำนั้นก่อให้เกิดอันตรายต่อประโยชน์หรือความสงบสุขของบุคคล สังคมส่วนรวม และกระทำต่อรัฐหรือไม่ ส่งผลกระทบต่อสาธารณชนอย่างร้ายแรงหรือไม่ หรือมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดโทษทางอาญาเพื่อแก้ไขปัญหามาจากการกระทำนั้นหรือไม่ และไม่สามารถนำมาตรการอื่นที่นอกเหนือจากมาตรการทางอาญามาใช้บังคับหรือไม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำนั้นขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน กระทบต่อบุคคล สังคม และภาครัฐอย่างรุนแรงหรือก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงแล้ว กรณีนี้ รัฐจึงกำหนดให้การกระทำนั้นเป็นความผิดที่มีโทษอาญาได้ (สาริกา คำขาย, 2560)

ตามประมวลกฎหมายอาญามีบทบัญญัติที่มีลักษณะความผิดอันคล้ายคลึงกับความผิดฐานพาราชิก โดยมาตรา 276 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้นั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้นั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

พิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า ความผิดที่กฎหมายบัญญัติไว้มีลักษณะคล้ายคลึงกับการเสพเมถุนในพระธรรมวินัย กล่าวคือ ไม่ว่าจะเป็นการร่วมเพศหรือใช้ວ່ຍວະເພດทางช่องทางใดก็ตามก็ถือเป็นความผิด และไม่ว่าจะเป็นการร่วมเพศกับหญิงหรือชายก็เป็นความผิด แต่ประเด็นที่แตกต่างคือในเรื่องความยินยอม โดยตามกฎหมายอาญาจะเป็นความผิดต่อเมื่อหญิงหรือชายนั้นไม่ยินยอม แต่ในพระธรรมวินัยนั้นแม้หญิงหรือชายจะยินยอมให้มีการร่วมเพศ ก็ถือเป็นความผิดแล้ว และกรณีที่แตกต่างกันหนึ่งคือในพระธรรมวินัยนั้นแม้จะเป็นร่วมเพศกับสัตว์ก็ถือว่ามีความผิด แต่ตามประมวลกฎหมายอาญาอาจจะมีความผิดได้หากมีกรณีที่เข้าหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายอาญากำหนดไว้ เช่น กรณีเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาตามมาตรา 381 ซึ่งเป็นความผิดฐานกระทำการทารุณต่อสัตว์ หรือฆ่าสัตว์โดยให้ได้รับทุกข์ทรมานอันไม่จำเป็น นอกจากนี้ ยังผิดตามพระราชบัญญัติ ป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ในมาตรา 3 “การทารุณกรรม” หมายความว่า การกระทำหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ที่ทำให้สัตว์ได้รับความทุกข์ทรมานไม่ว่าทางร่างกายหรือจิตใจ ได้รับความเจ็บปวดความเจ็บป่วย ทพพลภาพ หรืออาจมีผลทำให้สัตว์นั้นตาย และให้หมายความ

รวมถึงการใช้สัตว์พิการ สัตว์เจ็บป่วย สัตว์ชราหรือสัตว์กำลังตั้งท้องเพื่อแสวงหาประโยชน์ ใช้สัตว์ประกอบกามกิจ ใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควรหรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควรเพราะเหตุที่สัตว์นั้นเจ็บป่วย ชรา หรืออ่อนอายุ

มาตรา 20 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร

มาตรา 31 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 20 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดตามที่บัญญัติไว้นั้น โดยส่วนใหญ่แล้วจะบัญญัติความผิดที่เกี่ยวข้องกับการประพฤติดิปฏิบัติตัวของพระสงฆ์โดยตรง ซึ่งการบัญญัติกฎหมายจะอิงจากหลักเกณฑ์ตามพระธรรมวินัยเป็นส่วนใหญ่ โดยการบัญญัตินั้นจะเน้นไปในส่วนที่มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของพระสงฆ์ที่มีต่อสังคมเป็นส่วนใหญ่ โดยมีลักษณะเป็นความผิดตามพระธรรมวินัยอันเป็นความผิดที่ร้ายแรง เพราะถือว่าความผิดดังกล่าวมีผลกระทบกระเทือนต่อความศรัทธาที่ประชาชนมีความเลื่อมใสต่อพระพุทธศาสนาและตัวพระสงฆ์ ฝ่ายบ้านเมืองจะนิ่งเฉยไม่ได้ และต้องเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

การบัญญัติความผิดอาญาเกี่ยวกับการกระทำของพระสงฆ์บางเรื่องนั้น จึงเปรียบเสมือนการนำสิ่งที่พระสงฆ์ควรประพฤติปฏิบัติมาบัญญัติไว้เป็นกฎหมาย ด้วยเหตุที่ว่าพระสงฆ์มีสถานะพิเศษที่แตกต่างจากประชาชนทั่วไป การบัญญัติข้อบังคับไว้เป็นกฎหมายนั้น จึงเป็นการปกป้องสถาบันสงฆ์และพระพุทธศาสนาให้อำรงอยู่คู่สังคมไทยอย่างมั่นคง

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

พระภิกษุเป็นบุคคลที่ทางพระพุทธศาสนาถือว่าเป็นสาวกมีหน้าที่สืบทอดพระพุทธศาสนาต่อจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระภิกษุจึงอยู่ในฐานะสูงที่ควรแก่การสักการะ ซึ่งควรต้องประพฤติตนอยู่ในพระธรรมวินัย เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ประชาชนทั่วไป การที่พระภิกษุต้องอาบัติปาราชิกสิกขาบท หรือผิดฐานเสพเมถุน จึงควรต้องรับผิดชอบทางธรรมควบคู่กับกฎหมายทางโลก ซึ่งเป็นกฎหมายบ้านเมืองหรือ

กฎหมายอาญา ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปกป้องพระพุทธศาสนาควบคู่กับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของสังคม ผู้ศึกษามีความเห็นว่ ปัญหาในวงการคณะสงฆ์นั้นถือเป็นเรื่องธรรมดาของคนหมู่มากที่มีทั้งคนดีและคนไม่ดีปะปนกัน พระสงฆ์ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ โดยอยู่ในวินัยสงฆ์อย่างเคร่งครัดยังมีอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคม พระสงฆ์ส่วนใหญ่ยังคงเป็นที่พึ่งทางจิตใจของพุทธศาสนิกชน มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่สร้างปัญหาซึ่งทำให้ส่วนใหญ่เสียหาย และทำให้เกิดความเสื่อมศรัทธาของพุทธศาสนิกชนเป็นอย่างมาก ดังนั้น การที่พระสงฆ์บางรูปประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สมณเพศ จนสร้างความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของพระสงฆ์โดยรวม ทำให้คุณงามความดีของพระพุทธศาสนาที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนานกว่า 2,500 ปี ต้องเกิดความมัวหมองด้วยคนเพียงไม่กี่คน ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่า รัฐมีหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และมีหน้าที่ในการช่วยป้องกันความเสื่อมศรัทธาในพระพุทธศาสนา จึงควรที่จะดำเนินการให้มีการดำเนินคดีทางอาญาแก่พระภิกษุที่ละเมิดพระธรรมวินัยในกรณีต้องอาบัติปาราชิกสิกขาบท 1 ว่าด้วยการเสพเมถุน โดยเห็นควรเพิ่มเติมให้มีบทบัญญัติกฎหมายในการลงโทษแก่ภิกษุสงฆ์ในกรณีการเสพเมถุนแม้จะปรากฏว่าอีกหนึ่งจะยินยอมก็ตาม โดยกำหนดความรับผิดชอบทางอาญากรณีที่ภิกษุหรือสามเณรกระทำการร่วมเพศหรือเสพเมถุน โดยกำหนดฐานความผิดนี้ ให้มีการระวางโทษทางอาญา โดยจำคุกและลงโทษเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแห่งกรณี ซึ่งอาจบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาลักษณะ 4 ความผิดเกี่ยวกับศาสนาใน มาตรา 206 ทวิ โดยอาจบัญญัติฐานความผิดเอาไว้ ดังนี้

มาตรา 206 ทวิ ผู้ใดพระภิกษุหรือสามเณรกระทำชำเราผู้อื่น โดยผู้อื่นนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หากมีการเพิ่มเติมบทบัญญัติตามนัยมาตรา 206 ทวิ ดังที่ได้กล่าวมานี้ อาจช่วยให้เกิดการปกป้องและให้ความคุ้มครองแก่พระศาสนาและวงการสงฆ์ ซึ่งจะช่วยให้อาจสามารถรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และก่อให้เกิดความศรัทธาต่อพุทธศาสนิกชน

เอกสารอ้างอิง

- คชารัตน์ เฮงตระกูล. (2552). การกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาของพระสงฆ์ที่อาบัติ
ปาราชิกกรณีเสพเมถุน. *วารสารกระบวนการยุติธรรม*, 2(1), 49-61.
- ประชุม โฉมฉาย. (2521). *ประวัติการปกครองคณะสงฆ์ไทย และลักษณะการปกครอง
คณะสงฆ์ไทยโดยสังเขป*. โรงพิมพ์หมามงกุฎราชวิทยาลัย.
- พระไตรปิฎก เล่มที่ 31 พระสุตตันตปิฎก เล่มที่ 25 ขุททกนิกาย อปทาน ภาค 2 –
พุทธวงศ์-จริยาปิฎก.
- พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช) ป.ธ. 9 ราชบัณฑิต. (2548). *พจนานุกรม
เพื่อการศึกษาพุทธศาสนา ชุด คำวัด*, วัดราชโอรสาราม.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2557). *พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลศัพท์*
(พิมพ์ครั้งที่ 22). มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535. (2535, 4 มีนาคม) ราชกิจจานุเบกษา
เล่ม 109 ตอนที่ 16 หน้า 5-11.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล
เฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554*, ราชบัณฑิตยสถาน.
- สมเกียรติ นิลประพัฒน์. (2565). เอกสารประกอบการสอนความรู้เบื้องต้น
เกี่ยวกับกฎหมาย. *เอกสารสาขาวิชาการปกครอง*. มหาวิทยาลัย
มหามงกุฎราชวิทยาลัย.
- สาริกา คำชาย. (2560). *การกำหนดความผิดทางอาญา ศึกษากรณีการซื้อ
ขายอวัยวะมนุษย์*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563). *การสำรวจสภาวะทางสังคมวัฒนธรรม และสุขภาพจิต
(ความสุข) คนไทย พ.ศ. 2561*. สำนักสถิติพยากรณ์ สำนักสถิติแห่งชาติ.
- หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. (2558). *ช็อก พระเกษม รับชัตต์ยูลูกศิษย์ อ้างไม่รู้ตัว ไม่ผิด
พระธรรมวินัย*. ไทยรัฐออนไลน์. ฉบับลงวันที่ 17 มกราคม 2558.